

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Barbora Malíková
Téma bakalářské práce: Postavení mnišek v současných théravadových tradicích
Oponent práce: Dr. Melnikova

Tématem práce byl problém ordinace bhikkhuní v současných théravadových tradicích. Studentka měla za úkol zmapovat genezi a pozadí problému a na základě analýzy současné debaty o znovuoobnovení ordinace bhikkhuní popsat východiska jednotlivých typů jejich aktérů a možná řešení, která se v souvislosti s nimi nabízejí. Práce měla obsahovat historický úvod, kapitolu o ideových východiscích jednotlivých přístupů k problému a textovou analýzu.

Práce je rozdělena do tří kapitol - Řád mnišek v historické perspektivě, Spory ohledně obnovení řádu mnišek na Šrí Lance a Situace bhikšuní sanghy v dalších zemích.

Je nutno předeslat, že ze strany autorky se jedná o mimořádný počín, a to jak vzhledem k malé zpracovanosti tohoto tématu v české literatuře, což přinutilo autorku zabývat se téměř výlučně literaturou v angličtině, tak i k jeho náročnosti pro někoho, kdo absolvoval pouze základní kurz buddhismu. Je proto třeba ocenit odvalu a vytrvalost, s níž se práci věnovala.

Hned na počátku díla však čtenáře překvapí nepřiliš pečlivě vypracovaný anglický abstrakt, který místy až postrádá srozumitelnost. Dalším překvapivým prvkem je používání sanskrtských termínů bhikšu a bhikšuní v kontextu théravadových tradic. V této souvislosti je třeba uvést i autorčino nekonzistentní užívání páli a sanskrtu (Mahápadžápatí Gótamí, ale v téže větě Siddhártha (s. 11)) a veliké množství chybných prepisů a omylů (Visudhi (s. 11), hybridní Mingun Jetawan Sajadan (s. 10) a Vidžadžabahu (s. 15), šiksamaná (s. 12), samghávašesa (tamtéž), někdy píše „sanze“ (s. 14), jindy „sangze“ (s. 15) atd. atd.).

Hojné jsou i stylistické a jiné neobratnosti („je tedy jasné, že mnišky... obnoveny nebyly“ (s. 15), „buddhistickým ženám zůstalo úsilí k duchovnímu probuzení“ (tamtéž)), které mnohdy až ztěžují porozumění („A to vše kvůli jejich názoru, jestli by bhikšuní sangha měla být z pohledu západního světa.“ (s. 9), „na přelomu 10. století“ (s. 14), „ženy mají být alternativní formou pro chudé s omezeným vzděláním“ (s. 24)). Někdy porozumění ztěžuje i absence přísudku ve větě (např. s. 33, 34).

Nejasnosti zapříčiňují i nekonkrétní vyjádření, v jakém slova smyslu se např. jedná o „nejlepší pohled“ na s. 15? O jaké konkrétní skutečnosti jde ve větě, kde se překážky obnovení plné ordinace mnišek pojí „i s mnohými politickými názory a situacemi“ (s. 27)? Dále se v textu velmi hojně nacházejí stylistické a jiné chyby vzniklé překladem z angličtiny (nesprávná interpunkce: „Podle výzkumů, před založením...“ (s. 13), nesprávný slovosled: „bhikšu sangha“ (s. 14), „bhikšuní ordinace“ (s. 17), záhadné tvary vernakulárních slov ve

více či méně zdařilém českém přepisu s anglickou plurální koncovkou, např. bhikšunís (s. 16) a mnoho dalších). V češtině se také pro mnišský oděv nepoužívá róba (angl. robe), nýbrž roucho.

Co se týče formální stránky, v textu je dále přítomné velké množství gramatických chyb („prostřednictvím čtyřech bhikšus“ (s. 16), „do dnes“ (s. 24), „Šrí Lanské (s. 24) a mnoho dalších, nesklonování místních jmen (v Dambulla, s. 23, podle Maháparinibbána Sutta, s. 30), nesčetné chyby v psaní velkých a malých písmen, typicky ve vlastních jménech (Himálajské regiony, s. 23, Páli, Buddhismus, Zdraví jako školní předměty, s. 25, aj.). Nesprávně jsou zhusta psány i poznámky pod čarou – někdy chybí tečka na konci (s. 12), jindy mají jiné nedostatky („Tamtéž, [online].“).

Celkově lze říci, že se čtenář práce až příliš často zastavuje a vrací k předchozím odstavcům, aby nakonec mohl říci, že snad porozuměl tomu, co chtěla autorka říci, a počet zmíněných chyb, z nichž jsem vždy uvedla jen několik příkladů, je vzhledem k délce práce vskutku značný.

Opusťme nyní formální stránku práce a přejděme k obsahu. Jako problematické vidím, že autorka v první kapitole prezentuje legendy jako historické události (s. 14). Jednotlivé její výroky si někdy i protiřečí – vznik sanghy bhikšuní byl revolučním a pokrokovým krokem na s. 14, na s. 13 však autorka uvádí, že už předtím existoval řád džinistických mnišek, který byl dokonce početnější než řád mnichů.

Objevují se zde i nesrovnalosti faktické – Mahéndra Rádžapakša byl prezidentem v letech 2005 – 2015 a zcela jistě není ženou, alespoň podle informací dostupných oponentce (viz s. 23). Pod nadpisem „PROČ ORDINACI OBNOVIT“ nacházíme výklad, který měl následovat po nadpisu „PROČ ORDINACE NEMŮŽE OBNOVENA“ (doslova). Kapitola Výzkumy autorů věnujících se problematice mnišek na Šrí Lance bohužel nepřináší vzhled do teoretických východisek dotyčných autorů a textová analýza rovněž chybí, což autorka odůvodňuje nepřítomností použitelného materiálu v dílech dotyčných autorů. Neporozuměla jsem rovněž autorčinu pojetí primární a sekundární literatury.

Celkově je však nutno říci, že i přes nezvykle velké množství chyb, kterých by bylo možné se vyvarovat, je vidět, že autorka práci pravděpodobně věnovala nemalé úsilí a zadání práce v mezích možností splnila. Vzhledem k tomu, že se jedná o práci bakalářskou, navrhuji hodnocení 2-3.

 (NORA HEZVÍKOVÁ)

20. 5. 2015 *pkbr*